

ОСНОВНИ ДАННИ ЗА КУЛТУРАТА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2014 ГОДИНА

Статистическите изследвания на НСИ в областта на културата осигуряват информация за дейността на музеите, театрите, библиотеките, кината, радио- и телевизионната програмна дейност и производството на филми. Основните показатели и обхватът на изследванията са в съответствие с методологическите изисквания на ЮНЕСКО и Евростат.

Културни институции

Културни институции са музеите, театрите и музикалните колективи (сценичните изкуства) и библиотеките.

1. Музеи

Към 31.12.2014 г. в страната действат 204 музея, регистрирани съгласно Закона за културното наследство. По тематичен обхват те се разделят на 86 общи и 118 специализирани музея (включително художествени галерии).

Движимите културни ценности, формиращи Националния музеен фонд, са 7 600 хил. фондови единици, като техният брой се увеличава с 1.9% в сравнение с 2013 година. От тях цифровизирани са 290 хил. фондови единици, което е с 15 хил. повече в сравнение с предходната година.

Посещенията в музеите през 2014 г. са 4 781 хил. и в сравнение с 2013 г. се увеличават с 3.0%. Приблизително една шеста от тях (764 хил.) са осъществени в дните със свободен вход. Отчетено е и увеличение на посещенията на чужденци в музеите - с 10 хил., или с 1.3% повече в сравнение с предходната година.

Фиг. 1. Посещения в музеите

Общите приходи на музеите през 2014 г. са 44 105 хил. лв. и в сравнение с предходната година се увеличават с 3.0%. От тях делът на бюджетната субсидия представлява 33 079 хил. лв.

(75.0%), приходите от посещенията са 6 643 хил. лв. (15.1%) и от европейски програми и проекти са 547 хил. лв. (1.2%).

Общият персонал на музеите през 2014 г. е 3 106, като се увеличава с 8.6% в сравнение с 2013 година.

През 2014 г. в музеите се използват 1 212 компютъра за административни цели, 600 - за съхранение на база данни, и 134 - за предоставяне на данни на посетителите.

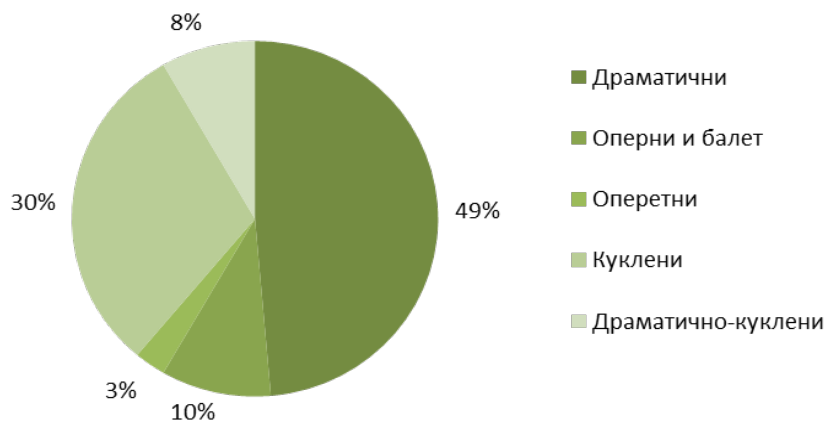
2. Сценични изкуства

През 2014 г. в действащите 72 театъра в страната са организирани 14 694 представления, посетени от 2 302 хил. зрители. В сравнение с 2013 г. представленията се увеличават с 1.6%, а посещенията - с 5.7%. Увеличава се и средният брой посетители на едно представление от 150 души през 2013 г. на 157 души през 2014 година.

Разпределението на театрите по вид и представени постановки през 2014 г. е както следва:

- 35 драматични театъра с 5 964 спектакъла;
- 22 куклени театъра с 5 841 спектакъла;
- 7 оперни и балетни театъра с 1 076 спектакъла;
- 6 драматично-куклени театъра с 1 532 спектакъла;
- 2 оперетни театъра с 281 спектакъла.

Фиг. 2. Структура на театрите по вид

Приходите на театрите през 2014 г. са 68 601 хил. лв., като 15 856 хил. лв. (23.1%) от тях са приходи от билети и от участия в турнета в страната и в чужбина.

През 2014 г. в страната развиват дейност 59 музикални колектива - 6 филхармонии, 30 професионални ансамбъла за народни песни и танци и 23 оркестъра. Представленията на тези колективи се увеличават с 10.0%, а посещенията - с 9.5% в сравнение с 2013 година.

Дружества, сдружения и музикални компании са организирани 27 рецитала (художествено слово), посетени от 2 280 зрители.

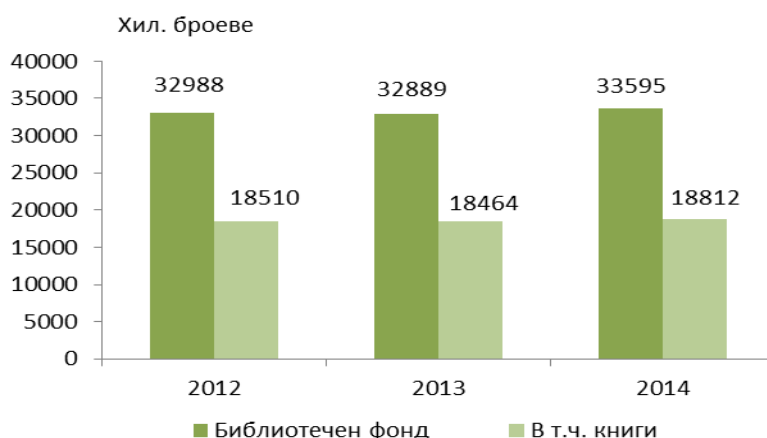
Осъществени са 837 концерта, посетени от 511 хил. лица. Най-често са организирани естрадни концерти (поп, рок, фолк и др.) - 255, посетени от 270.7 хил. лица, или 53.0% от всички посетители.

3. Библиотеки

През 2014 г. библиотеките с библиотечен фонд над 200 хил. библиотечни единици са 48, или с 2 повече от предходната година. Библиотечният фонд се състои от 33 595 хил. библиотечни документа: книги, продължаващи издания - вестници, списания, бюлетини и други. Регистрираните в тези библиотеки читатели са 250 хил., което е с 16.3% повече в сравнение с предходната година. Посещенията в библиотеките също се увеличават (с 21.6%) и достигат 4 009 хиляди. Заетият библиотечен фонд на средно на един читател, обаче намалява на 27 броя при 29 през 2013 година.

Фиг. 3. Библиотечен фонд

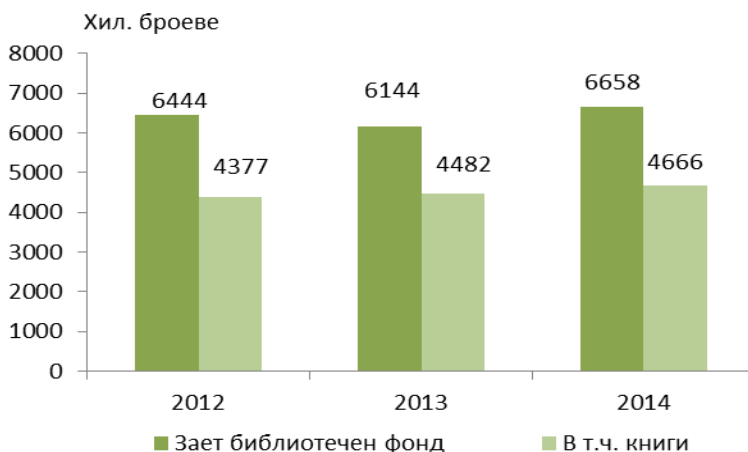
Фиг. 4. Зает библиотечен фонд на един читател по видове библиотеки

С най-висок дял от общия библиотечния фонд в наблюдаваните библиотеки са книгите - 56.0% (18 812 хил.), следвани от другите библиотечни документи (аудио-визуални, електронни, графични и картографски издания, патенти и стандарти и микроформи) - 29.3% и продължаващите издания - 14.7%.

Фиг. 5. Зает библиотечен фонд

В Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий“ през 2014 г. има регистрирани 7 952 хил. библиотечни документа, което е с 45 хил. повече в сравнение с предходната година. В 27-те регионални библиотеки в областните центрове библиотечният фонд е 11 943 хил., а заетият библиотечен фонд в тях се увеличава със 156 хил. (4.0%) в сравнение с предходната година

Аудио-визуална дейност

Аудио-визуалната дейност включва филмовото производство, дейността на кината, както и радио- и телевизионната програмна дейност.

4. Филмово производство

През 2014 г. са произведени общо 114 пълнометражни, късометражни и среднометражни филма, от които 16 за кинорежата, 96 за телевизията и 2 за други цели.

В сравнение с предходната година се наблюдава спад с 42.9% в общия брой на произведените пълнометражни филми, като през 2014 г. те са 16, от които 13 са за кинорежата, а 2 - за телевизията (сериали с общо 18 епизода).

Броят на произведените късометражни и среднометражни филми е 98, от които игралните филми са 7, документалните и образователните - 83, и анимационните - 8. В сравнение с 2013 година увлечението е с 14.7%.

Фиг. 6. Произведени филми по вид

5. Кина

В края на 2014 г. броят на кината в страната е 49, а на киноекраните – 196, като спрямо предходната година е регистрирано увеличение съответно с 9 и 39. Мултиплексите¹ са 11 и в тях са осъществени 70.1% от прожекциите и 74.0% от посещенията.

1. Кина, екрани, прожекции и посещения

	2010	2011	2012	2013	2014
Кина - бр.	42	43	41	40	49
Екрани - бр.	151	150	150	157	196
Прожекции - хил.	207	255	243	248	282
Посещения - хил.	4157	4649	4257	4760	5097

През 2014 г. в сравнение с предходната година прожекциите в кината се увеличават с 13.6%, а посещенията - със 7.1%. Прожектирани са 5 414 филма, които според националността им се разпределят, както следва: 586 български, 1 283 европейски, 3 140 от САЩ и 405 от други страни.

Най-голям е броят на кината в Югозападния район - 19 кина със 148 хил. прожекции, посетени от 2.8 млн. зрители. В столицата функционират 15 кина с 92 екрана, в които са прожектирани 2 346 филма.

6. Радиопрограмна дейност

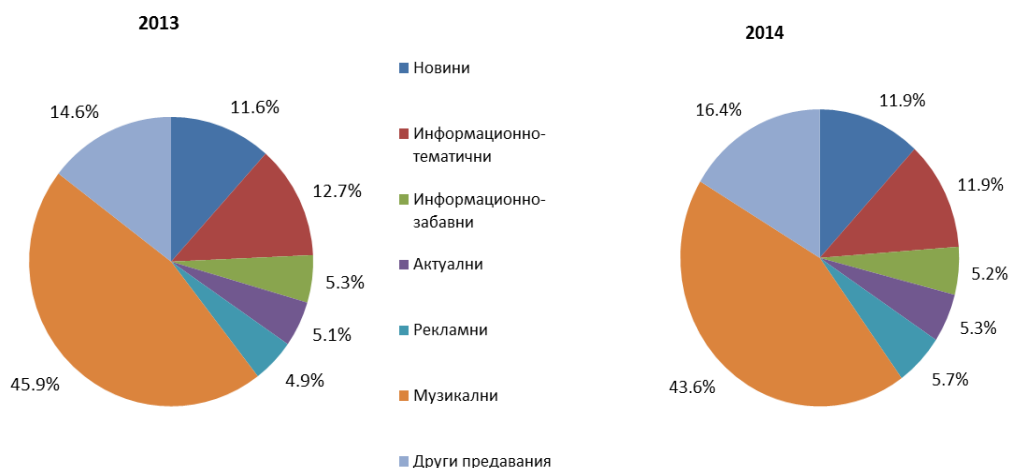
През 2014 г. радиооператорите (85 радиа и радиомрежи) са излъчили 673.0 хил. часа радиопредавания, което е с 3.5% (22.5 хил. часа) повече в сравнение с 2013 година. Най-голям е дялът на излъчените музикални предавания - 43.6%, следвани от информационно-тематичните и

¹ Стационарно кино с 8 и повече екрана.

новините (бюлетините, коментарите, спортните новини и прогнозите за времето) с по 11.9%. Делът на програмите за изкуство и култура е 2.0%, а на образователните програми - 1.3%. Излъчените реклами заемат 5.7% (38.4 хил. часа) от всички предавания.

Фиг. 7. Структура на радиопредаванията по вид

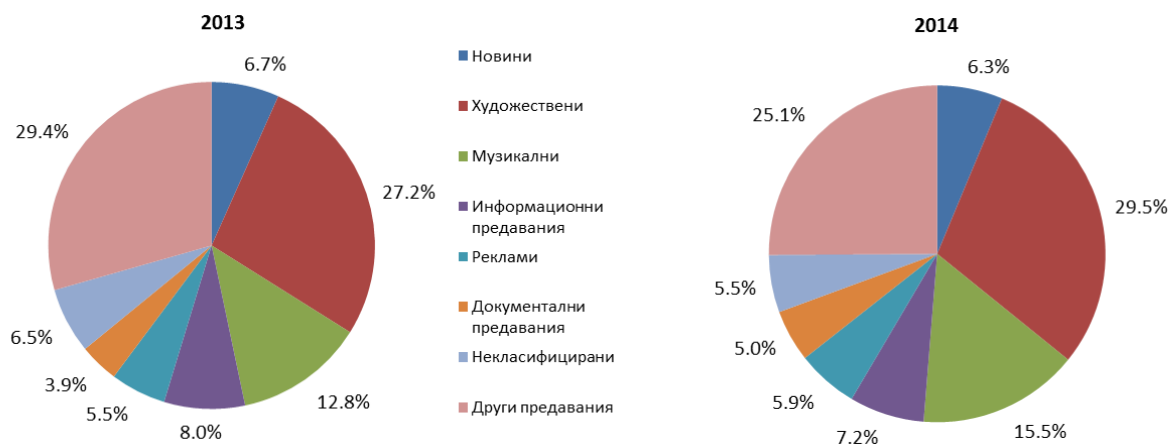

7. Телевизионна програмна дейност

През 2014 г. в страната функционират 112 регистрирани и лицензирани български телевизионни оператора, което е с 9 повече от предходната година. Телевизиите с наземно разпръскване и тези по кабел и сателит са излъчили програми с обща продължителност 773.3 хил. часа, или със 7.9% повече в сравнение с 2013 година. От специализираните предавания най-голям относителен дял заемат художествените предавания (игрални, телевизионни и видеофилми) - 29.5% (228.2 хил. часа), следвани от музикалните - 15.5% (119.9 хил. часа) и информационните предавания - 7.2% (55.9 хил. часа). Делът на образователните предавания е едва 1.0% (7.6 хил. часа), а на излъчените реклами - 5.9% (45.6 хил. часа).

Фиг. 8. Структура на телевизионните предавания по вид

Методологични бележки

Информация за дейността на **музеите** се получава в резултат на регулярно провеждано годишно наблюдение. Тяхната дейност се характеризира чрез: музейните фондови единици, посетителите; културно-просветната работа; персонала; приходите и разходите и материално-техническата база.

Дейността на **сценичните изкуства** е предмет на отделно годишно изследване. Единици на наблюдение са театрите, оперите, оперетите, цирковете, музикалните колективи, дружествата и сдруженията, които са организирали и провели рецитали и концерти (естрадни, фолклорни, симфонични, камерни, хорови, на духови оркестри, смесени и други). Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: сцените, местата, представленията, посетителите, постановките по националност на автора, в т.ч. нови постановки.

Предмет на годишно статистическо наблюдение е и дейността на **библиотеките** с библиотечен фонд над 200 хиляди единици. Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: библиотечен фонд (книги, продължаващи издания и други библиотечни документи), читатели, посещения, зает библиотечен фонд, персонал, приходи и разходи, компютри, площ на библиотеките.

Данните за **филмовото производство** се събират годишно от Националния филмов център и частните продуценти. Тяхната дейност се характеризира главно чрез произведените филми, вкл. видеофилмите, филмите за кинорежата и телевизията. Дейността на **кината** се обхваща чрез следните основни характеристики: места, екрани, прожекции, зрители, приходи от билети. Не се наблюдават киноklubовете и подвижните кина.

Дейността на **радио- и телевизионните оператори** се обхваща чрез следните основни характеристики: предавания по функция в часове, приходи и разходи.

Повече информация и данни от изследванията в областта на културата могат да бъдат намерени на сайта на НСИ (www.nsi.bg), раздел „Култура”.

Приложение

Таблица 1

Културни институции в страната

	2012		2013		2014	
	брой	посещения - хил.	брой	посещения - хил.	брой	посещения - хил.
Библиотеки	47	3137	46	3296	48	4009
Музеи	188	4106	187	4644	204	4781
Театри	74	1922	75	2178	72	2302

Таблица 2

Произведени филми през 2014 година

(Брой)

	Филми	Произведени филми по направление					за други цели
		за кинорежата	за телевизията			за други цели	
			общо	телевизионни	сериали		
				общо	епизоди		
Общо	114	16	96	91	5	73	2
Пълнометражни филми	16	13	2	-	2	18	1
Игрални	5	3	2	-	2	18	-
Документални	11	10	-	-	-	-	1
Късометражни и среднометражни филми	98	3	94	91	3	55	1
Игрални	7	1	6	3	3	55	-
Документални и образователни	83	-	82	82	-	-	1
Анимационни	8	2	6	6	-	-	-